

หลักเกณฑ์ กติกา การแข่งขันทักษะวิชาชีพ การประกวดนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์
สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระดับชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙
สมาคมเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประเภทวิชา

สาขาวิชา

ชื่อวิชา มวยไทยและการสมาคม

ระดับชั้น ปวช. , ปวส.

ระเบียบการประกวดนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระดับชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙
วิชา มารยาทและการสมาคม ระดับ ปวช. , ปวส.

๑. วัตถุประสงค์ของการแข่งขัน

๑. เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าของคนไทยทุกคน
๒. เพื่อให้เยาวชนไทยได้ตระหนักในคุณค่าและมีความคิดสร้างสรรค์ในวัฒนธรรมไทยอันภาคภูมิใจของคนไทยตลอดไป

๒. คุณสมบัติของผู้เข้าแข่งขัน (ดึงมาจากของเดิมหรือ พัฒนาเพิ่ม)

๑. เป็นนักเรียนนักศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา และไม่เคยผ่านการได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันระดับชาติหรือเทียบเท่า
๒. ไม่กำหนดอายุ นักเรียนนักศึกษา ที่สมัครแข่งขัน โดยไม่มีการสู่มั่วอย่าง

๓. กติกาการแข่งขัน

๑. ลงทะเบียนสมัครเข้าแข่งขันการประกวด ตามแบบฟอร์ม ภายในเวลาที่กำหนด ผู้เข้าประกวดเป็นนักเรียน และนักศึกษา ระดับ ปวช. และ ปวส. ระดับละ ๑ ทีม ทีมละ ๔ คน สำรอง ๑ คน ชายหรือหญิงก็ได้ (ระดับ ปวช. จำนวน ๑ ทีม , หรือ ระดับ ปวส. จำนวน ๑ ทีม หรือทั้ง ๒ ระดับ) โดยแยกระดับ ปวช. และ ปวส.
๒. สถานศึกษาส่ง นักเรียนนักศึกษา เข้าประกวดโดยส่งเป็นทีม ๆ ละ ๔ คน สำรอง ๑ คน เป็นชายล้วน หญิงล้วน หรือ ชาย หญิงคละกันก็ได้
๓. ผู้เข้าประกวดต้องมีรายชื่อตามใบสมัครเท่านั้น ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงต้องแจ้งคณะกรรมการ ก่อนหมดเขตรับสมัคร
๔. ให้ผู้เข้าประกวดลงทะเบียน เพื่อรายงานตัวในวันประกวด เวลา ๐๗.๐๐-๐๘.๐๐ น.ในลิงค์ที่คณะกรรมการส่งให้
๕. ในการประกวด ต้องชำระเงินค่าลงทะเบียนทีมละ ๑,๐๐๐ บาท

๔. สมรรถนะรายวิชา

๑. เข้าใจหลักการปรับปรุงบุคลิกภาพ มารยาทการเข้าสังคม การแต่งกาย การสื่อสาร และ มารยาทในสังคม ตามวัฒนธรรมไทยและสากล
๒. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการแต่งกาย การสื่อสาร และการเข้าสังคม

๕. วิธีดำเนินการสอบ

หลักเกณฑ์การประกวด

๑. จัดการประกวดเป็นทีม ๆ ละ ๔ คน สำรอง ๑ คน ให้แสดงเหตุการณ์สมมุติ ๔ คน เท่านั้น ผู้เข้าประกวด ได้รับเกียรติบัตรในการเข้าประกวดทุกคน (ผ่าน E-Skill)

๒. ลงทะเบียนสมัครผ่าน Google form ตั้งแต่ ๑๗ มกราคม ถึง ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
คณะกรรมการส่งรายชื่อเพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง
๓. คณะกรรมการจับสลากตามลำดับการแข่งขันผ่านสื่อออนไลน์ ถ่ายทอดสด พร้อมกันทุกภาค
ทุกสถานศึกษาที่ลงทะเบียนเข้าประกวด ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๔. คณะกรรมการกำหนดโจทย์ให้ ผู้เข้าประกวดแสดงไปตามเหตุการณ์สมมุติ โดยแต่งกาย
เครื่องแบบ นักเรียนนักศึกษา
๕. สถานศึกษาที่เข้าแข่งขันใช้สถานที่สถานศึกษาของตนเอง
กำหนดวันแข่งขัน ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๖. ทำบังคับ กรรมการจะกำหนดให้ทราบเมื่อขึ้นแสดงบนเวที
๗. **ใช้เวลาแสดงบทบาทสมมุติและทำบังคับ รวม ๖ นาที** ถ้าแสดงเกินเวลาจะถูกตัดคะแนน
๘. คณะกรรมการพิจารณาให้คะแนนมารยาทในเรื่องที่นักเรียนนักศึกษาต้องปฏิบัติ
ในชีวิตประจำวัน ดังนี้
 - ๘.๑ การแสดงความเคารพ
 - การกราบพระ (กราบแบบเบญจางคประดิษฐ์)
 - การแสดงความเคารพต่อพระภิกษุ และผู้อาวุโส
 - การถวายความเคารพ (แบบโบราณราชพิธี , แบบสากล และแบบพระราช
นิยม)
 - ๘.๒ การยืน
 - ๘.๓ การเดิน
 - ๘.๔ การนั่ง
 - ๘.๕ การส่งและการรับสิ่งของ

๖. คณะกรรมการจัดส่งรายการเตรียมความพร้อมอุปกรณ์สำหรับการประกวดล่วงหน้า ๑ สัปดาห์ และจัดส่ง
ข้อสอบล่วงหน้า ๓ วันทำการ ให้กับสถานศึกษา

๗. ข้อสอบที่จัดส่งให้มีจำนวน ๓ ข้อ

๘. กรรมการตัดสินเป็นผู้เลือกโจทย์ ๑ ข้อ ให้ผู้เข้าประกวดแสดงบทบาทสมมุติ

ตัวอย่างโจทย์ (เป็นเพียงตัวอย่างไม่ใช่โจทย์ที่ใช้ในการสอบ)

เหตุการณ์สมมุติ

ในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ คุณครูพานักศึกษามาทัศนศึกษาที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
โดยคุณครูพาคณะมาสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลังจากนั้นพาไปชม แหล่ง
โบราณคดีเครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย ณ ที่นั้นได้พบกับวิทยากรนำชม ซึ่งวิทยากรได้นำชมโบราณสถานเจดีย์
วัดช้างล้อม เมื่อเสร็จสิ้นการนำชม คุณครูให้เพื่อนนักศึกษากล่าวขอบคุณวิทยากร และนักศึกษามอบของ
ที่ระลึกให้กับวิทยากรนำชม

๙. เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ความถูกต้องตามที่กำหนด
๒. การมีทักษะ คล่องแคล่ว นุ่มนวล
๓. อารมณ์ สีหน้า ความยิ้มแย้ม
๔. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกลุ่มสัมพันธ์

๑๐. เกณฑ์การพิจารณารางวัล

การตัดสินผลการแข่งขัน/ประกวด กำหนดคะแนนเพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานการตัดสิน ดังนี้

คะแนน	๙๐.๐๐ - ๑๐๐ คะแนน	เกียรติบัตรเหรียญทอง
คะแนน	๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙ คะแนน	เกียรติบัตรเหรียญเงิน
คะแนน	๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙ คะแนน	เกียรติบัตรเหรียญทองแดง
คะแนน	๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙ คะแนน	เกียรติบัตรชมเชย

๑๑. คณะกรรมการตัดสิน

๑) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจาก จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม หรือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และบุคคลภายนอกจากหน่วยงานอื่นที่เป็นที่ยอมรับในด้านศิลปวัฒนธรรมไทย จำนวน ๓ ท่าน

๒) การตัดสินผลการประกวด คณะกรรมการจะตัดสินจากการให้คะแนนการประกวดมารยาทไทย โดยใช้รูปแบบรายละเอียดทำการปฏิบัติมารยาทไทย ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๓) ผู้เข้าประกวด ต้องปฏิบัติท่าต่างๆ ครบ ตามโจทย์กรณีศึกษา

๔) ในกรณีที่คะแนนเท่ากัน ให้ทีมที่มีคะแนนเท่ากันประกวดใหม่ หรือ อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการตัดสิน

๑๒. ค่าใช้จ่ายในการสอบต่อทีม ชำระเงินค่าลงทะเบียนทีมละ ๑,๐๐๐ บาท

ใบบันทึกคะแนน
การประกวดมารยาทไทยและการสมาคมระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

ทีมที่.....

ท่ามารยาท	ความถูกต้อง ตามท่าที่กำหนด					ความมีทักษะ คล่องแคล่ว นั้มนวล					อารมณ์ สีหน้า ความยิ้มแย้ม					ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ กลุ่มสัมพันธ์					คะแนน
	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	
ท่าบังคับ (๘.๑)																					
ท่าที่ ๑ (๘.๒)																					
ท่าที่ ๒ (๘.๓)																					
ท่าที่ ๓ (๘.๔)																					
ท่าที่ ๔ (๘.๕)																					
คะแนนรวม																					

ลงชื่อ.....กรรมการ

แหล่งที่มา: ระเบียบการประกวดมารยาทไทย และ สมาคม ระดับชาติ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔

(ข้อ ๘)

๘. คณะกรรมการพิจารณาให้คะแนนมารยาทในเรื่องที่นักเรียนนักศึกษาต้องปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

๘.๑ การแสดงความเคารพ

- การกราบพระ (กราบแบบเบญจางคประดิษฐ์)
- การแสดงความเคารพต่อพระภิกษุ และผู้อาวุโส
- การถวายความเคารพ (แบบโบราณราชพิธี , แบบสากล และแบบพระราชนิยม)

๘.๒ การยืน

๘.๓ การเดิน

๘.๔ การนั่ง

๘.๕ การส่งและการรับสิ่งของ

คู่มือรายละเอียดทำการปฏิบัติมารยาทไทย ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๑. การแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพมีหลายลักษณะ เช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ การที่จะแสดงความเคารพในลักษณะใดนั้น ต้องพิจารณาผู้ที่จะรับความเคารพด้วยว่าอยู่ในฐานะเช่นใด หรือในโอกาสใด แล้วจึงแสดงความเคารพให้ถูกต้องและเหมาะสม การแสดงความเคารพแบ่งได้ดังนี้คือ

๑.๑ การไหว้ การปฏิบัติในท่าไหว้ประกอบด้วยกิริยา ๒ ส่วน คือ

การประนมมือและการไหว้ การประนมมือ (อัญชลี) เป็นการแสดงความเคารพ โดยการกระพุ่มมือเล็กน้อย ให้ปลายนิ้วมือทั้งสองข้างชิดกัน ฝ่ามือทั้งสองประกบเสมอกันแนบหว่างอก ปลายนิ้วเฉียงขึ้นพอประมาณ แขนแนบลำตัวไม่ กางศอกทั้งชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน การประนมมือนี่ใช้ในการสวดมนต์ ฟังพระสวดมนต์ ฟังพระธรรมเทศนาขณะสนทนากับพระภิกษุ รับพรจากผู้ใหญ่ และรับความเคารพจากผู้มีอายุน้อยกว่า เป็นต้น

การไหว้ (วันทนา หรือ วันทา) เป็นการแสดงความเคารพโดยการประนมมือ แล้วยกมือทั้งสองขึ้นจรดใบหน้า ให้เห็นว่าเป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง การไหว้แบบไทย แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ตามระดับของบุคคล

ระดับที่ ๑ การไหว้พระ ได้แก่ การไหว้พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รวมทั้งปูชนียวัตถุ ปูชนียสถานที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ ให้ประนมมือแล้วยกขึ้น พร้อมกับค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้แนบส่วนบนของหน้าผาก

ระดับที่ ๒ การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้สูงอายุมาก ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพนับถือให้ประนมมือแล้วยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงให้หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้แนบหว่างคิ้ว

ระดับที่ ๓ การไหว้บุคคลทั่วไป ที่เคารพนับถือหรือผู้สูงอายุมากกว่าเล็กน้อย ให้ประนมมือแล้วยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดปลายคาง ปลายนิ้วชี้แนบปลายจมูก

สำหรับหญิงการไหว้ทั้ง ๓ ระดับ อาจจะถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่ง การรับไหว้ผู้น้อย ให้ประนมมือระหว่างอก ไม่ก้มศีรษะ ทั้งชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน

๑.๒ การกราบ (อภิวาท) เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง มี ๒ แบบ คือ

๑) การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ เป็นการไหว้ด้วยเท้าทั้ง ๕ คือ หน้าผาก มือและข้อศอก ทั้งเข้าทั้ง ๒ สัมผัสกับพื้น การกราบมี ๓ จังหวะ คือ

ท่าเตรียม

ชาย นั่งคุกเข่าตัวตรงปลายเท้าตั้ง ปลายเท้าและส้นเท้าชิดกัน นั่งบนส้นเท้า เข่าทั้งสองห่างกันพอประมาณ มือทั้งสองวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน (ท่าเทพบุตร)

หญิง นั่งคุกเข่าตัวตรง ปลายเท้าราบ เข่าถึงปลายเท้าชิดกัน นั่งบนส้นเท้า มือทั้งสองวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน (ท่าเทพธิดา)

ท่ากราบ

จังหวะที่ ๑ (อัญชลี) ยกมือขึ้นในท่าประนมมือ

จังหวะที่ ๒ (วันทนา หรือ วันทา) ยกมือขึ้นไหว้ตามระดับที่ ๑ การไหว้พระ

จังหวะที่ ๓ (อภิวาท) ทอดมือทั้งสองลงพร้อมๆ กัน ให้มือและแขนทั้งสองข้างราบกับพื้น คว่ำมือห่างกัน

เล็กน้อย พอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือทั้งสอง

ชาย ศอกทั้งสองข้างต่อจากเข่าราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง

หญิง คอกทั้งสองข้างคร่อมเข้าเล็กน้อย ราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง

ทำสามจังหวะให้ครบ ๓ ครั้ง ยกมือขึ้นไหว้ในท่าไหว้พระ แล้ววางมือคว่ำเหนือเข้าทั้งสองข้าง ในท่าเตรียม กราบ จากนั้นให้เปลี่ยนอิริยาบถตามความเหมาะสม

๒) การกราบผู้ใหญ่ เป็นการกราบผู้มีพระคุณและผู้ที่มีอายุมาก ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพ ผู้กราบทั้งชายและหญิงนั่งพับเพียบ ทอดมือทั้งสองข้างลงพร้อมกัน ให้แขนทั้งสองคร่อมเข้าที่อยู่ด้านล่างเพียงเข้าเดียว มือประนมตั้งกับพื้นไม่แบมือ ค้อมตัวลงให้หน้าผากแตะ ส่วนบนของมือที่ประนม ในขณะที่กราบไม่กระดกนิ้วมือขึ้นรับหน้าผาก กราบเพียงครั้งเดียว จากนั้นให้เปลี่ยนอิริยาบถโดยการนั่งส้ารวม ประสานมือแล้วเดินเข้าถอยหลังพอประมาณแล้วลุกขึ้นจากไป

๑.๓ การถวายความเคารพแบบสากล ใช้กับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

ชาย ใช้วิธีการถวายคำนับ โดยค้อมตัวต่ำพอสมควร

หญิง ใช้วิธีการถวายความเคารพแบบย่อเข้า (ถอนสายบัว) มี ๒ แบบคือ

๑) แบบสากลนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางที่ประทับ วาดเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อย ตามถนัดพร้อมกับย่อตัวลง ลำตัวตรง หน้าตรง ทอดสายตาลง ปล่อยแขนทั้งสองข้างแล้วยืนตรง

๒) แบบพระราชนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางที่ประทับ วาดเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมกับย่อตัวลง ขณะที่วาดเท้า ให้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นวางประสานกัน บนหน้าขาเหนือเข้า ค้อมตัวเล็กน้อย ทอดสายตาลง เสร็จแล้วยืนตรง

๒. การประเคนสิ่งของแด่พระภิกษุและการรับสิ่งของจากพระภิกษุ

๑) การประเคนสิ่งของแด่พระภิกษุ หมายถึง การถวายสิ่งของโดยส่งให้ตามวิธีการทางวินัย ถ้าเป็นสิ่งของที่พอยกได้ใช้สองมือยกแล้วประเคนในระยะหัตถบาส (หัตถบาส หมายถึง บ่วงมือ) ถ้าเป็นสิ่งของใหญ่เกินกว่าที่จะยกได้ เช่น เรือ รถ หรือกุฎิ ให้กล่าวคำถวายหรือถวายเอกสารประกอบสิ่งของนั้น

วิธีการประเคนสิ่งของ ชายและหญิงปฏิบัติดังนี้

กรณีที่พระภิกษุนั่งกับพื้น ถือสิ่งของเดินเข้าเข้าไประยะหัตถบาส แล้วยกสิ่งของขึ้นประเคน

ชายจะประเคนสิ่งของแด่พระภิกษุในลักษณะมือต่อมือได้เลย

หญิงจะต้องวางบนฝ่าที่พระภิกษุทอดออกมา จะไหว้หรือกราบแล้วแต่กาลเทศะ ถอยโดยวิธีเดินเข้า เมื่อห่างพอประมาณจึงลุกขึ้นหันหลังกลับ

กรณีพระภิกษุนั่งบนเก้าอี้หรืออาสนะไม่ต้องเดินเข้า แต่เข้าไปให้ไ้ระยะหัตถบาส และประเคน ตามวิธีดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีสิ่งของถวายหลายอย่าง ควรประเคนทีละอย่าง แต่ถ้ามีภาชนะใส่ไว้ก็ประเคนทั้ง ภาชนะได้

๒) การรับสิ่งของจากพระภิกษุ ก่อนรับสิ่งของให้เข้าไปใกล้ในระยะพอประมาณ แล้วแสดงความเคารพ จะกราบหรือไหว้ตามความเหมาะสม

ชาย ให้ยื่นสองมือรับสิ่งของเบาและสิ่งของหนัก แล้วถอยกลับ

หญิง พระภิกษุจะวางสิ่งของไว้ตรงหน้า อาจวางไว้บนพาน ถ้าเป็นสิ่งของเบาให้เอื้อมมือขวาไปหยิบ หากเป็นสิ่งของหนักให้ใช้ทั้งสองมือยกสิ่งของออกจากพาน ด้วยอาการส้ารวมแล้วถอยกลับ

๓. การรับสิ่งของจากผู้ใหญ่และการส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่

สิ่งของที่จะรับหรือส่ง มีสองลักษณะ คือ สิ่งของหนักและสิ่งของเบา สิ่งของหนักให้ถือสองมือ สิ่งของเบาให้ถือมือเดียว โดยถือด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว สิ่งของที่จะรับหรือส่งควรถือตามขวาง ถ้าเป็นสมุด

หรือหนังสือควรหันทางสั้นไปทางผู้รับ

๔. การส่งและรับสิ่งของอย่างเป็นพิธีการ

คำว่า “พิธีการ” ในที่นี้คือ การกระทำที่เป็นพิธี มีกำหนดการและมีระเบียบปฏิบัติ ซึ่งอาจไม่เหมือนกับวิธีปฏิบัติที่เป็นส่วนตัว

๑) การส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่

๑.๑) การส่งสิ่งของขณะผู้ใหญ่นั่ง

ชาย ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าพร้อมกับค้อมตัวเล็กน้อย ส่งสิ่งของแล้วถอยเท้าขวากลับ แสดงความเคารพโดยการไหว้ ๑ ครั้งแล้วถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับอีกแบบหนึ่ง ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรงค้ำบ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า พร้อมกับค้อมตัวเล็กน้อย ส่งสิ่งของแล้วถอยเท้าขวากลับยืนตรงค้ำบ ๑ ครั้ง ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

หญิง ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าพร้อมกับย่อตัวเล็กน้อย ส่งสิ่งของ ไหว้ในขณะที่ย่อตัวอยู่ แล้วถอยเท้าขวากลับยืนตรง ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

ในกรณีที่ใช้พานส่งสิ่งของ ให้จับคอปานทั้งสองมือ เดินเข้าไปประยะพอประมาณ ทำความเคารพ (ชาย ค้ำบ **หญิง** ค้อมศีรษะเล็กน้อย) ยกพานส่งสิ่งของให้ เมื่อผู้ใหญ่รับสิ่งของไปแล้ว ลดพานลง ถือในลักษณะเดิม **ชาย** และ**หญิง** ทำความเคารพ ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

๑.๒) การส่งสิ่งของขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้

ชาย ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวา ลงเข่าซ้าย ส่งสิ่งของ เสร็จแล้วยืนตรง ไหว้ ๑ ครั้ง ถอยหลังพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

หญิง ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข่าซ้าย ส่งสิ่งของ ไหว้ขณะที่ลงเข่า เสร็จแล้วยืนตรง ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

ในกรณีที่ใช้พานส่งสิ่งของ ถือพานเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ค้ำบ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข่าซ้าย ส่งสิ่งของ เสร็จแล้วยืนตรง ค้ำบ ๑ ครั้ง ถอยพอประมาณจึงหันหลังกลับ

๑.๓) การส่งสิ่งของขณะผู้ใหญ่นั่งกับพื้น

ชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่มีพระคุณหรือผู้ที่มีอายุมาก ให้ผู้ที่เข้าไปส่งสิ่งของ เดินเข้าถือสิ่งของ ห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ นั่งพับเพียบขวาขาทับขาซ้าย (ให้หัวเข่าซ้ายตรงผู้ใหญ่) วางสิ่งของเยื้องเข่าขวาเล็กน้อย กราบผู้ใหญ่ ๑ ครั้ง ส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่ ถ้าเป็นของเบา ให้ส่งด้วยมือขวา มือซ้ายวางคว่ำอยู่เหนือเข่าซ้าย ถ้าเป็นสิ่งของหนักให้ใช้ทั้งสองมือส่งสิ่งของ ถ้าผู้ใหญ่นั่งสนทนาค้นด้วยก็ให้นั่งลักษณะส้ารวม เมื่อจะลากลับ กราบ ๑ ครั้ง ถอยโดยวิธีเดินเข้า ห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ลูกขึ้นยืน จึงหันหลังกลับ ในกรณีที่ผู้ใหญ่อายุไม่มาก ให้แสดงความเคารพ ด้วยการไหว้ตามระดับ

๒) การรับสิ่งของจากผู้ใหญ่

๒.๑) การรับสิ่งของขณะผู้ใหญ่นั่ง

ชาย เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรงไหว้ ๑ ครั้ง ตามระดับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เปิดส้นเท้าซ้าย รับสิ่งของ ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยหลังพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

อีกแบบหนึ่ง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ค้ำบ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เปิดส้นเท้าซ้าย โนม้มตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย รับสิ่งของด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว แล้วถอยเท้าขวากลับ ยืนตรงค้ำบอีก ๑ ครั้ง ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

หญิง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่อุปประมาณ ไหว้ตามระดับของผู้ส่งของ (ยืนไหว้แบบชาย) ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ย่อตัวรับสิ่งของ แล้วถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยพ้อประมาณ จึงหันหลังกลับ

๒.๒) การรับสิ่งของขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้

ชาย เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่อุปประมาณ ยืนตรง ค้อมตัวไหว้ตามระดับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข่าซ้ายรับสิ่งของ ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยพ้อประมาณ จึงหันหลังกลับ

ถ้าเป็นสิ่งของหนัก ให้รับด้วยมือขวา แล้วใช้มือซ้ายช่วยประคอง

อีกแบบหนึ่ง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่อุปประมาณ ยืนตรง คำนับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข่าซ้ายรับสิ่งของด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรงคำนับอีก ๑ ครั้ง ถอยพ้อประมาณ จึงหันหลังกลับ

หญิง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่อุปประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข่าซ้าย เปิดส้นเท้าขวาเล็กน้อย พร้อมกับไหว้ตามระดับ รับสิ่งของด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว ถอยเท้าขวา กลับ ยืนตรง ถอยพ้อประมาณ จึงหันหลังกลับ ถ้าเป็นสิ่งของหนัก ให้รับด้วยมือขวา แล้วใช้มือซ้ายช่วยประคอง

๒.๓) การรับสิ่งของขณะผู้ใหญ่นั่งกับพื้น

ชายและหญิง ปฏิบัติเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่มีพระคุณหรืออายุมาก ให้เดินเข้าเข้าไปใกล้ผู้ใหญ่อุปประมาณ นั่งพับเพียบ ขาขวาทับขาซ้าย กราบผู้ใหญ่อุป ๑ ครั้ง แล้วรับสิ่งของ วางสิ่งของเยื้องเข่าขวาเล็กน้อย ถ้าผู้ใหญ่สนทนาด้วย ให้นั่งในลักษณะส้ารวม ก่อนจะลากลับให้กราบ ๑ ครั้ง ถอยสิ่งของเดินเข้าถอยพ้อประมาณลุกขึ้น ถอยพ้อประมาณ จึงหันหลังกลับ

กรณีผู้ส่งของอายุไม่มาก ให้แสดงความเคารพด้วยการไหว้ตามระดับ

๕. การส่งและการรับสิ่งของอย่างไม่เป็นพิธีการ

การส่งและการรับสิ่งของอย่างไม่เป็นพิธีการ หมายถึง การส่งและรับสิ่งของเป็นการส่วนตัวขณะที่ผู้ใหญ่ยืนหรือนั่งบนเก้าอี้ หรือนั่งบนพื้นในบ้าน ทั้งชายและหญิงควรปฏิบัติด้วยกิริยานอบน้อมด้วยการทำความเคารพตามระดับ เมื่อจะส่งสิ่งของ ให้ส่งสิ่งของก่อนแล้วจึงไหว้ และเมื่อจะรับสิ่งของ ไหว้ก่อน แล้วจึงรับ ทั้งนี้พึงปฏิบัติให้เหมาะสมตามกรณี เมื่อจะลากลับให้ไหว้อีกครั้งหนึ่ง

๖. การเดินผ่านผู้ใหญ่

ขณะที่ผ่านผู้ใหญ่ไม่ควรเดินลงส้น หรือ มีเสียงดัง

๖.๑ ขณะผู้ใหญ่ยืน ให้เดินผ่านระยะห่างพอสมควร ในลักษณะส้ารวม ปล่อยมือไว้ข้างลำตัว และค้อมตัวเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่

๖.๒ ขณะผู้ใหญ่ นั่งเก้าอี้ ให้เดินผ่านระยะห่างพอสมควร ในลักษณะส้ารวม ปล่อยมือไว้ข้างลำตัวแล้วค้อมตัวพร้อมกับย่อเข่าเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่

๖.๓ ขณะผู้ใหญ่ นั่งหรือนอนกับพื้น ให้เดินผ่านระยะห่างพอสมควร ในลักษณะส้ารวม เมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่ให้เดินเข้า เมื่อผ่านไปแล้วจึงลุกขึ้นเดิน

วิธีเดินเข้า ให้คุกเข่าปลายเท้าตั้ง แล้วค่อยสปีเข่าออกทีละข้างเหมือนกับการเดินและค้อมตัวลงเล็กน้อยเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่

๗. การนั่ง

การนั่งพับเพียบ คือ การนั่งราบกับพื้น พับขา ให้ขาขวาทับขาซ้าย หรือขาซ้ายทับขาขวา อาจแบ่งออกได้เป็น ๔ แบบ ดังต่อไปนี้

๗.๑ การนั่งพับเพียบธรรมดา คือ การนั่งพับเพียบวางมือไว้บนหน้าขา หรือเอามือเท้าพื้นก็ได้ โดยให้ปลายนิ้วมือเหยียดไปข้างหน้า ถ้านั่งขาขวาทับขาซ้ายให้ใช้มือซ้ายเท้าพื้น ถ้านั่งขาซ้ายทับขาขวาให้ใช้มือขวาเท้าพื้นอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่สะดวกและเหมาะสม ลักษณะนี้ใช้ในการนั่งสนทนากับเพื่อนหรือนั่งอยู่ตามลำพัง

๗.๒ การนั่งพับเพียบต่อหน้าผู้ใหญ่ อาจนั่งท่าใดท่าหนึ่งตามความเหมาะสม แต่ไม่ควรเท้าแขน สายตาทอดลงเล็กน้อย ไม่จ้องตาผู้ใหญ่จนเสียกิริยา การนั่งลักษณะนี้ใช้ได้ทั้งชายและหญิง คือ

๗.๓ นั่งพับเพียบตัวตรง เกือบปลายเท้าโดยเบนปลายเท้าเข้าหาสะโพก มือทั้งสองข้าง ประสานกันวางไว้บนหน้าขา ถ้านั่งพับเพียบขาขวาทับขาซ้ายวางมือที่ประสานบนหน้าขาซ้าย หรือบริเวณหน้าขาจุดใดจุดหนึ่งที่เหมาะสมและสวยงาม

วิธีประสานมือ ให้ปฏิบัติในอาการที่สำรวม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

๑) ใช้มือซ้ายหงาย มือขวาคำทับ (นั่งพับเพียบขาขวาทับขาซ้าย) หรือมือขวาหงายมือซ้ายค้ำทับ (นั่งพับเพียบขาซ้ายทับขาขวา)

๒) ใช้มือทั้งสองค้ำทับกัน จะเป็นมือใดทับมือใดก็ได้

๓) สอดนิ้วระหว่างช่องนิ้วของแต่ละมือ คล้ายการประนมมืออย่างหลวมๆ

ถ้าเป็นการเข้าพบผู้ใหญ่เพื่อนำสิ่งของไปให้ หรือเมื่อสนทนากับผู้ใหญ่แล้วผู้ใหญ่ส่งสิ่งของให้ควรจะนั่งพับเพียบขาขวาทับขาซ้าย เพื่อสะดวกในการรับสิ่งของจากผู้ใหญ่ เพราะเราจะส่งสิ่งของหรือรับสิ่งของกันด้วยมือขวา

๔) นั่งพับเพียบค้อมตัวเกือบปลายเท้า วางแขนทั้งสองข้างลงบนหน้าขา ประสานมืออย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๓)

๕) การนั่งพับเพียบประนมมือ เป็นการนั่งพับเพียบโดยประนมมือให้ปลายนิ้วมือแนบชิดกันปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนแนบตัวระดับอก ไม่กางศอก

๖) การนั่งพับเพียบในพิธีการให้นั่งพับเพียบในอาการสำรวมตลอดเวลา การนั่งลักษณะนี้ใช้ในโอกาสที่นั่งฟังพระแสดงธรรมเทศนา ฟังพระสวดมนต์ในศาสนพิธี หรือตนเองสวดมนต์ รับฟังโอวาท หรือรับพรจากผู้ใหญ่ ปฏิบัติได้ทั้งชายและหญิง

๗) การนั่งพับเพียบในพิธีการให้นั่งพับเพียบในอาการสำรวมตลอดเวลา